

Avaluació de riscos d'un lloc: simulació de nivell bàsic de PRL

Dinàmica en grups xicotets que reproduïx el treball d'un tècnic de nivell bàsic en prevenció: identificar factors de risc d'un lloc real de la família professional, avaluar cada risc per probabilitat i conseqüència, proposar mesures preventives segons la jerarquia legal i elaborar una fitxa d'avaluació amb un pla d'emergència.

DURADA

60 min · 1 sessió (ampliable a 2)

AGRUPAMENT

grups xicotets (3-4)

UNITAT 8

Prevenció de Riscos Laborals (nivell bàsic)

MATERIALS

- Fitxes dels tres llocs de treball (incloses davall, fotocopiables)
- Plantilla d'avaluació de riscos + matriu probabilitat-conseqüència (incloses davall)
- Catàleg de senyalització de seguretat i d'EPI projectat
- Cartolines o pissarra per a la posada en comú

ENCAIX CURRICULAR · Sabers RA1.a, RA1.b, RA1.c, RA1.d, RA1.e, RA1.f · Comp. específiques RA1 · Comp. clau STEM, CPSAA, CC

Plantejament

Previndre no és posar-se el casc quan ja cau la rajola: és organitzar el treball perquè la rajola no arribe a caure. La Unitat 8 ha cobert els continguts del nivell bàsic de prevenció: la cultura preventiva, els danys professionals (accident de treball i malaltia professional), l'avaluació i gestió de riscos, els principis de l'acció preventiva, els EPI, la senyalització i el pla d'emergència. En esta dinàmica et poses en la pell d'un tècnic de nivell bàsic i fas la faena de veritat.

Cada grup rep un lloc de treball i ha d'**avaluar-lo com ho faria un servei de prevenció**: recórrer el lloc mentalment, llistar els factors de risc, valorar cadascun amb la matriu de probabilitat i conseqüència, i proposar mesures seguint la jerarquia legal (primer eliminar el risc en origen, després protecció col·lectiva, i només al final l'EPI individual).

L'EPI és l'última barrera, no la primera. Un tècnic que només sap repartir cascos i guants no ha entés la prevenció: ha entés l'aparador de la prevenció.

Objectius didàctics

- Reconéixer la cultura preventiva i els principis de l'acció preventiva.
- Identificar els factors de risc d'un lloc i els danys professionals que poden causar.
- Avaluar riscos creuant probabilitat i conseqüència en una matriu.
- Proposar mesures preventives respectant la jerarquia legal (eliminació, protecció col·lectiva, EPI).
- Elaborar la part bàsica d'un pla d'emergència i la senyalització adequada.

Passos

- 1. Enquadrament (5 min).** El professor recorda la diferència entre accident de treball i malaltia professional, els principis de l'acció preventiva (art. 15 LPRL) i la jerarquia de mesures (evitar >

avaluar > combatre en origen > anteposar protecció col·lectiva a la individual).

2. **Repartiment i recorregut del lloc (10 min).** Cada grup rep la fitxa d'un lloc i fa un "recorregut" del lloc de treball llistant tot el que veu: tasques, equips, substàncies, postures, entorn.
3. **Identificació de factors de risc (15 min).** Per a cada element del lloc, identificar el factor de risc (caiguda d'altura, contacte elèctric, sobreesforç, soroll, agent químic, risc psicosocial) i el **dany professional** que pot causar.
4. **Avaluació amb la matriu (10 min).** Valorar cada risc creuant **probabilitat** (baixa/mitjana/alta) i **conseqüència** (lleu/greu/molt greu). Classificar cadascun com a trivial, tolerable, moderat, important o intolerable. Prioritzar els més greus.
5. **Mesures preventives i emergència (15 min).** Per als riscos prioritaris, proposar mesures **en ordre jeràrquic**: primer eliminar o substituir, després protecció col·lectiva, després organització del treball i, en últim lloc, EPI i senyalització. Esbossar el pla d'emergència bàsic (vies d'evacuació, punt de reunió, primers auxilis PAS) i els EPI obligatoris.
6. **Posada en comú (5 min).** Cada grup presenta els dos riscos més greus del seu lloc i la mesura principal. El professor tanca assenyalant errors típics (posar l'EPI com a primera mesura, oblidar el risc psicosocial).

Les tres fitxes de lloc (fotocopiables)

Lloc A — Operari de magatzem logístic

Tasques: càrrega i descàrrega manual de caixes de fins a 18 kg, maneig de transpalet manual, ús ocasional de carretó elevador, treball en prestatgeries de fins a 4 metres amb escala, jornada de 8 hores majoritàriament dret. Entorn: nau amb trànsit de carretons, sòl a vegades humit, il·luminació irregular en zones de fons, soroll de maquinària.

Lloc B — Perruquera/estilista en saló

Tasques: talls i pentinats dret durant tota la jornada, aplicació de tints i productes químics (amoníac, decolorants), llavat amb mans en aigua i productes diverses hores al dia, ús d'assecadors i planxes calentes, atenció contínua al públic. Entorn: espai tancat amb vapors de productes, sòl amb cabells i aigua, postures mantingudes amb els braços elevats.

Lloc C — Administratiu en oficina

Tasques: treball amb pantalla de visualització de dades 7-8 hores al dia, atenció telefònica, gestió de terminis i pics de càrrega de treball, sedentarisme prolongat. Entorn: oficina amb il·luminació artificial, possibles reflexos en pantalla, cadira i taula no sempre ergonòmiques, pressió d'objectius.

Plantilla d'avaluació de riscos

FITXA D'AVALUACIÓ DE RISCOS • Lloc ____

Factor de risc	Dany possible	Prob.	Conse.	Nivell
.....				
.....				

MATRIU (nivell = Prob. x Conseqüència)

	Lleu	Greu	Molt greu
Baixa	Trivial	Tolerable	Moderat
Mitjana	Tolerable	Moderat	Important
Alta	Moderat	Important	Intolerable

MESURES (en ordre jeràrquic) per als 2 riscos prioritaris:

2. Protecció col·lectiva:
3. Organització del treball:
4. EPI / senyalització:

PLA D'EMERGÈNCIA BÀSIC

Vies d'evacuació / punt de reunió:

Primers auxilis (PAS):

Críteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Identificació de factors de risc	Detecta els riscos reals del lloc, inclòs el psicosocial quan aplica	25 %
Avaluació amb la matriu	Creua probabilitat i conseqüència i prioritza amb criteri	20 %
Jerarquia de mesures	Proposa mesures en l'orde legal correcte, sense posar l'EPI primer	30 %
Pla d'emergència i senyalització	Esbossa evacuació, primers auxilis PAS i senyalització adequada	15 %
Treball en grup i exposició	Repartiment de tasques i claredat en la posada en comú	10 %

Variants i extensions

- **Variant lloc propi.** Cada grup avalua el lloc real de la seua FCT o d'un familiar, la qual cosa augmenta el realisme i connecta amb la prevenció de la seua pròpia futura ocupació.
- **Variant inspecció.** Un grup actua com a servici de prevenció i un altre com a empresa que defén les seues pràctiques; es debat la viabilitat de cada mesura proposada.
- **Connexió amb la Unitat 9.** El risc psicosocial detectat al lloc C (pressió, càrrega mental) és la porta d'entrada a la Unitat 9 sobre salut psicosocial.

Material obert de profedeeconomia.es · Llicència Creative Commons BY-NC-SA · Currículum LOMLOE